

Maade, tror jeg derimod ikke, jeg tør tilraade at stemme for. Derimod skal jeg tillade mig at anbefale Forslaget under Nr. 16, som ogsaa er stillet af den høitærede Minister, og som jo har mindre Betydning. Det gaar ud paa at føre § 34 tilbage i dens oprindelige Form, et Forslag, der ikke har saa stor Betydning, at jeg tror, det vil være rigtigt at modsætte sig det lige over for den høitærede Minister. Derimod ser jeg ikke rettere, end at den ærede Ministers Forslag under Nr. 18 er mindre vel motiveret. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at der i § 40 var en Uklarhed tilstede, som paa en heldig Maade er bleven ændret ved Udvalgets Forslag til 2den Behandling, og jeg tror derfor ikke, der er Grund til at følge den ærede Minister i at føre den oprindelige Paragraf tilbage. Ogsaa med Hensyn til § 135 har den høitærede Minister stillet Forslag om at føre Paragrafen tilbage til dens oprindelige Skikkelse. Heller ikke dette Forslag kan jeg tilraade. Thinget at stemme for. Dette Forslag gjælder jo navnlig den Bestemmelse, hvorved det forbydes en Overordnet at forhindre den Undergivne i at benytte sine borgerlige Rettigheder. Jeg tror, det er en Bestemmelse, der danner et nødvendigt Supplement til den meget omtalte politiske Paragraf, § 161, thi skal den Undergivne forbydes f. Ex. Deltagelse i politiske Møder, hvad jeg anser for rimeligt og vistnok ogsaa nødvendigt, maa der ogsaa, forekommer det mig, findes en Bestemmelse i Loven, som værger den Undergivne imod den Overordnedes Misbrug af sin Myndighed til at udstøde saadanne Forbud. En saadan Bestemmelse vil ikke findes i Loven, dersom man udstemmer de Bestemmelser, som staa i § 135. Jeg kan heller ikke tro, at den høitærede Minister netop naar han sammenligner denne Paragraf med § 161, vil kunne gjøre nogen endelig Modstand mod den Redaktion, som § 135 har faaet, og som ved 2den Behandling vandt, om end ikke Enstemmighed, saa dog et temmeligt stort Antal af Udvalgets Medlemmer for sig. Endelig er der Forslaget til § 161, hvor den høitærede Minister ogsaa tror at burde foreslaa Paragrafen ført tilbage i dens oprindelige Form. Jeg skal ikke komme til at omtale den Diskussion, der derom førtes ved 2den Behandling, men jeg tror heller ikke, at den ærede Minister har Grund til at gjøre en saadan Modstand mod den Redaktion, som blev indført ved 2den Behandling, saa at der ikke vil være tilstrækkelig Tøse til nu at forlade den Afstemning, som faldt her i Thinget ved 2den Behandling. Med Hensyn til de af et æret Medlem af Udvalget stillede Forslag gaa de jo tilbøielig ud paa at hævde, den samme Betragtning af § 161, som han saa stærkt gjorde gjældende ved 2den Behandling. Den Gang fandt jo hans Betragtning ikke Thingets Tilslutning, og jeg kan heller ikke Andet end tilraade

det høie Thing i den Henseende at blive staaende ved Afgjørelsen fra sig. Det ærede Medlem kom igaar med en Del Betragtninger til Støtte for sin Opfattelse om, at hele Paragrafen skulde udgaa, og blandt disse Betragtninger var der et Moment, som — det tilstaa jeg, — imponerede mig, idet det ærede Medlem var i Stand til at citere Ordsted for sin Opfattelse. Det gjorde saa stærkt et Indtryk paa mig, at jeg ansaa det for nødvendigt at efterse, hvorledes den Udtalelse, han citerede, var fremkommen, og jeg maa da sige, at jeg tror, at det ærede Medlem har taget noget feil af den Betydning, der ligger i denne Udtalelse. I den Betænkning, som den Gang blev afgiven af Landstingets Udvalg, fandtes der ganske vist et Forslag om at ændre vedkommende Paragraf, der, saa vidt jeg husker, var omtrent enslydende med den, der her foreligger; men Forslaget gik ikke ud paa at ændre Paragrafen i Henseende til det Punkt, som det ærede Medlem lægger Vægt paa, nemlig i Henseende til Deltagelse i almindelige politiske Møder. Det gik kun ud paa at ændre den første Del af Paragrafen, som omhandler Krigsmænds indbyrdes Foreninger angaaende deres Tjenesteforhold eller politiske Sager; men er det tilføjet, saa tror jeg ogsaa, at det Argument, som det ærede Medlem egentlig vilde hente fra denne Udtalelse, ikke rammer den Tanke, han vilde have frem. Jeg antager nemlig, at det ærede Medlem saa vel som vi Andre ere enige i, at det ikke gaar an at overlade Krigsmænd fuld Forsamlingsfrihed, saa at de skulde kunne samles indbyrdes til Demonstrationer i tjenstlige eller andre Anliggender. Jeg vil saaledes henstille, om det ærede Medlem kunde anse det for rigtigt og forsvarligt, hvis f. Ex. Hærens Officerer traadte sammen for at demonstrere i Anledning af den her foreliggende Straffelov eller ved andre lignende Leiligheder; jeg tror, at det ærede Medlem dog selv vilde føle, at det var Noget, der paa ingen Maade gik an. Den første Del af Paragrafen vil derfor under alle Omstændigheder være nødvendig, og det Forslag, der i sin Tid blev stillet fra Landstingets Side, gik heller ingenlunde ud paa at aabne Udgang for en saadan Frihed som den her nævnte. Medens det nu hedder i Lovforslaget, at Krigsmænd ikke kunne indtræde i indbyrdes Foreninger osv. uden med deres Foresattes Tilladelse, skulde det efter Landstingets Forslag være tilstrækkeligt, at der skete Melding til de Foresatte; og det stod da disse frit for at forbyde saadanne Foreninger; men denne Nuance er, som man vil se, overmaade lille, og hvis det kunde tilfredsstille det ærede Medlem, at Paragrafen kom til at undergaa en Forandring i den Retning, saa vilde han finde min Tilslutning og vistnok ogsaa Hærens, idet en saadan Forandring ikke vilde have nogen væsentlig Betydning. Ere vi imidlertid enige om, at ubetinget Forenings- og Forsamlingsfrihed for Militære ikke